

ת"פ 47668/10/17 - מדינת ישראל נגד ח ח

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 47668-10-17 מדינת ישראל נ' ח (עציר) 18 מרץ 2019

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו

מדינת ישראל המאשימה

על ידי פמ"מ - עו"ד ליאת גלבוש

נגד

ח ח (עציר) הנאשם

על ידי בא כוחו עו"ד שירן ברגמן

גזר דין

הרקע וכתב האישום

1. הנאשם הורשע ביום 13.2.19, בתום ניהול הליך הוכחות, בעבירות של הצתה, לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק]; תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק; איומים, לפי סעיף 192 לחוק; היזק בזדון, לפי סעיף 452 לחוק, והעלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק.

בהכרעת הדין קבעתי כי הוכח שביום 16.10.17, בשעה 23:30 לערך, עת הייתה **מ ח**, אחותו הנכח של הנאשם, לבדה בדירתה, הגיע הנאשם לדירה כשהוא מצויד במצית. דלת הדירה הייתה פתוחה והנאשם נכנס לדירה והחל לקלל את מ ולאיים עליה, באומרו: "זונה שרמוטה", "את והגרש שלך המזדיין, הבן זונה הזה", "אני אשורף אותך, אני אעלה אותך באש", "תראי מה אני אעשה לך" וכן איים עליה באומרו: "אני אהרוג אותך, אני אשורף אותך". בהמשך, הלך הנאשם למטבח, הביא בקבוק מים ושפך את תכולתו על מ, תוך שהוא מקללה, באומרו: "יא שרמוטה, זונה" וכן הכה את מ בגבה באמצעות בקבוק המים. בהמשך, לקח הנאשם בקבוק קולה מלא, שפך את תכולתו על מסך הטלוויזיה הדולק והשבית את מכשיר הטלוויזיה. בשלב כלשהו, מ, שפחדה מהנאשם בעקבות איומיו והתנהגותו, הצליחה לצאת מדירתה בזחילה ונעלה את דלת הדירה מבחוץ. הנאשם צעק והורה למ לפתוח את דלת הדירה. בתגובה, אמרה מ לנאשם שהיא מזמינה משטרה. הנאשם צעק ואיים על מ באומרו: "אני אשורף לך את הבית".

בהמשך, שפך הנאשם חומר דליק בתוך הדירה והצית אותה. כתוצאה ממעשי הנאשם, אחזה אש בכל רחבי הדירה, הדירה וכל תכולתה נשרפו כליל וחלק מתקרת הסלון קרס. האש התפשטה מהדירה לעבר הדירה שמעליה, בקומה הרביעית בבנין, וגרמה לנזקים שונים בדירה בקומה הרביעית. הנאשם ירד מהמרפסת, כשהוא נאחז בסורגים, דרך מדחס המזגן ועד לקרקע, ונעצר על ידי המשטרה שהוזעקה למקום. תשעה צוותי כיבוי אש הגיעו למקום בכבאיות אש, השתלטו על האש, כיבו אותה ומנעו את התפשטותה לדירות נוספות וגרימת נזקים נוספים.

כתוצאה ממעשי הנאשם, נשרפה כל תכולת הדירה, הכוללת בין היתר: מחשב, טלוויזיה, מסך פלאזמה, מקרר, תנור, מיקרוגל, מכונת כביסה, כיסא גלגלים. כל רכושה של מ נשרף כליל והיא נותרה חסרת כל, לרבות מגורים, לבוש, אמצעי עזר לנכותה, תרופות, ריהוט ועוד. בימים שלאחר ההצתה לנה מ ברחוב. כמו כן, נגרמו נזקים לדירה בקומה הרביעית.

עמוד 1

הערך הכספי של הנזק שנגרם לדירתה של מ, לדירת השכנים ולרכושה של מ, הוא **לכל הפחות 200,000 ₪**.

לאחר כל מעשיו הנ"ל, הנאשם הובא לתחנת המשטרה, ושם, כשהשוטר **דאו האדי** שמר עליו, קילל אותו הנאשם באומרו: "יערבי מניאק מזדיין יבן שרמוטה תפיי עלייך".

2. לצד הרשעת הנאשם בעבירות שהוזכרו לעיל, זיכיתי אותו מביצוע העבירות שיוחסו לו בגדר האישום הראשון (פציעה בנסיבות מחמירות והיזק בזדון, בארוע שקדם לארועי האישום שבו הורשע) וכן מחלק מהעבירות שיוחסו לו בגדר האישום השני: ניסיון הצתה, לפי סעיף 448(א) סיפה ביחד עם סעיף 25 לחוק, פציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 334 יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק וכן כניסה למקום מגורים, לפי סעיף 406(א) לחוק, כל זאת כמפורט בהכרעת הדין.

טיעוני המאשימה וראיותיה לעונש

3. באת כוח המאשימה הגישה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם, שממנו עולה כי לחובת הנאשם עבר פלילי כבד ביותר, הכולל 42 הרשעות קודמות. מאז היה קטין נשא הנאשם תקופות מאסר רבות בפועל, המצטברות לכ-30 שנה, בגין ביצוע עבירות חוזרות של אלימות, איומים, תקיפת שוטר, הפרעה לשוטר, התפרצות, גניבה, החזקת סכין, הסגת גבול וכיוצא באלה. הרשעתו האחרונה היא מאפריל 2018 בגין עבירת איומים שבוצעה במאי 2016.

בשנת 2016 הורשע הנאשם, בין היתר בעבירת איומים, ובגינה תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בן 5 חודשים, שהוא בר הפעלה בעניינו.

בשנת 2015 הורשע הנאשם בעבירת רכוש ונדון למאסר בפועל של 13 חודשי מאסר ולמאסרים מותנים, בהם מאסר מותנה בן 4 חודשים בגין עבירת רכוש מסוג עוון, שהוא בר הפעלה בעניינו.

4. בהתייחסה לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו טענה התובעת כי מדובר בפגיעה בערכים בסיסיים של הגנה על שלמות הגוף ובטחונו של אדם. הנאשם פגע באחותו, אישה נכה קשת יום, עת שהתה בביתה, במקום שבו היא אמורה להרגיש מוגנת ביותר, ובכך פגע בתחושת המוגנות הבסיסית של האדם. נטען, כי הנאשם לא בחל באמצעים כדי להפחיד את אחותו, לאיים עליה ולהכאיב לה, כשהוא מכה אותה באמצעות בקבוק המים וכתוצאה ממעשיו נאלצה מ לנוס בזחילה מדירתה. אלמלא עשתה כן, הייתה עלולה לקפח את חייה בדירה הבוערת. אשר למידת הפגיעה ברכוש, טענה באת כוח המאשימה, כי מדובר בפגיעה כלכלית קשה. הצתת דירתה של מ, דירת עמידר שהיא בבעלות המדינה, גרמה לשריפת כל תכולת הדירה ובכלל זה נשרפו בגדיה, אמצעי עזר למחייתה, כסא הגלגלים שבו השתמשה, תרופות, ריהוט ועוד, והיא נותרה למעשה חסרת כל. בימים שלאחר ההצתה נאלצה מ להתגורר ברחוב עד שנמצא לה מקום בהוסטל באזור נתניה. כמו כן, נגרם נזק לדירה בקומה הרביעית בבנין. כפי שקבעתי מדובר בנזק גבוה הנאמד בסך כולל של לפחות 200 אלף ₪.

באת כוח המאשימה הפנתה לפסיקה המתייחסת לחומרה של עבירת ההצתה ולסכנה הנשקפת ממנה, וציטטה מבש"פ 6526/02 אל ענאמי נ' מדינת ישראל [30.07.02]: "כפי שציין בית משפט זה (מפי השופט מ' חשין בבש"פ 6764/01) עבירת הצתה הינה מן החמורות שבעבירות - שיועד אתה את תחילתה ואין אתה יודע את סופה, ומי שמתיר

לעצמו לסכן בדרך זו רכוש וחיים ... עשוי להוסיף, לסכן את זולתו גם בנסיבות אחרות". עוד בהקשר זה, הפנתה ב"כ המאשימה לע"פ 4006/12 **מלאך נ' מדינת ישראל** [05.02.13], שבו נאמר כי "עבירת הצתה" ... [ש]ראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות" (ע"פ 3210/06 **עמארה נ' מדינת ישראל** (18.3.2007)) היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה ולנוכח הסכנה הגלומה בה לגופו של אדם ולרכושו".

מדיניות הענישה הנוהגת

5. ב"כ המאשימה הפנתה לת"פ (מחוזי ב"ש) 8290/08 **מדינת ישראל נ' עמר** [7.12.11], שעניינו הצתת מוסך, ובו נגזרו על הנאשם 4 שנות מאסר בפועל. לטענתה, ניתן ללמוד מפסק דין זה על דרך קל וחומר, שכן הצתת דירה היא חמורה יותר מהצתת מוסך, לאור פוטנציאל הנזק הרב, העלול לכלול פגיעה בנפש. עוד הדגישה, כי באותו מקרה, שלא כבעניינו, דובר בנאשם צעיר, עם עבר פלילי שרובו התיישן, שמעולם לא ריצה מאסר. בערעור שהוגש אישר בית המשפט העליון אישר את העונש האמור ובהתייחסו לחומרת עבירת ההצתה קבע כי לא בכדי יש בצידה עונש של 15 שנות מאסר (ע"פ 60/12 **עמר נ' מדינת ישראל** [7.11.12]). גם שם מדובר היה במי שכפר במיוחס לו, לא נטל אחריות על מעשיו ולא הביע כל חרטה.

עוד הפנתה התובעת לע"פ 4137/00 **קדושיאן נ' מדינת ישראל** [5.9.00], שם נדון הנאשם, שאף נפצע קשה בעצמו, ל-4 שנות מאסר בגין הצתת חנות, והוא אף חויב בפיצויים למתלונן בסך 20,000 ₪. גם שם לא נטל הנאשם אחריות למעשיו והערעור נסב גם על ההרשעה. בית המשפט העליון דחה את הערעור על שני חלקיו.

בת"פ (מחוזי חיפה) 19053-02-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** [24.12.15], הנאשם, בעל עבר פלילי מכביד, הורשע על פי הודאתו בשני אישומים, שכללו מספר ארועים, בעבירות של אלימות, איומים, הצתה, היזק בזדון לרכוש ועוד, שבוצעו נגד בני משפחתו, ונדון ל-4 שנות מאסר. בית המשפט קבע מתחם של 30 עד 60 חודשי מאסר לארועי האישום הראשון שכללו הצתה, תקיפה ואיומים כלפי בת זוגו, וסבר כי בגין ארוע זה יש להטיל על הנאשם 42 חודשי מאסר (אף כי בסופו של יום חפף, במידת מה, את העונשים בגין כל ארוע). התובעת ציינה, כי באותו מקרה הדירה אמנם הוצתה כשהאשה בבית וחשופה לסכנת חיים ממשית (הנאשם אף היכה אותה ולפני כן איים עליה, לרבות באמצעות סכין), אך גם שם, כבעניינו, הבית הוצת במספר מוקדים ונשרף על תכולתו, והאשה לא נפגעה. להבדיל מעניינו, השריפה לא עברה לבתי השכנים. אציין כי בשונה מעניינו (ולחומרה), מדובר היה בשני ארועים שונים וקשים, כאשר הארוע שכלל את עבירת ההצתה בוצע כשהמתלוננת בבית והוא כלל גם איומים עליה באמצעות סכין ותקיפתה, והוא בוצע כשהנאשם בגילופין. עוד אציין, כי על גזר הדין הוגש ערעור, ובית המשפט העליון הקל במידת מה בעונשו של המערער, והעמידו על **44 חודשי מאסר בפועל** (חלף 48 חודשים), בגין כל הארועים, כאמור, וזאת "כדי לעודדו [את המערער] בהמשך הטיפול ומשיקולי שיקום" (ע"פ 1038/16 **חנינה נ' מדינת ישראל** [23.11.16]). ראוי היה שפסק הדין בערעור יובא לפניי על ידי המאשימה.

בע"פ 2249/18 **מדינת ישראל נ' פלוני** [11.11.18] [עניין ע"פ 2249/18] נדון ענינו של נאשם שחשד שאשתו בוגדת בו והצית את דירת המשפחה, עת שהו בה האשה ושני ילדיה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שבין 3 ל-6 שנות מאסר וגזר על הנאשם 4 שנות מאסר. בית המשפט העליון החמיר במסגרת הערעור הן את מתחם העונש שנקבע, ל-4 עד 7 שנות מאסר, הן את עונשו של הנאשם, והעמידו על 6 שנות מאסר, וזאת לנוכח מכלול הארועים - הנקמנות שבה פעל המערער, התכנון וההצטיידות בחומר דליק, והפגיעה בעשרה אנשים, לרבות המתלוננת שהייתה בהריון ובנם הפעוט של המתלוננת והמערער, שנכוו ואושפזו. אף התובעת הסכימה שמדובר במקרה חמור מעניינו,

בפרט לנוכח הפגיעה באנשים.

בע"פ 3450/17 **דמתי נ' מדינת ישראל** [10.1.18], נגזר על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר בפועל בגין שני אירועי הצתה בבית מגורים (הצתת רכב בחניון הבנין והצתת דלת מחסן), בעבור בצע כסף. מתחם הענישה של 3 עד 6 שנות מאסר בפועל, אושר בבית המשפט העליון. בית המשפט העליון חזר והדגיש את החומרה שבעבירת הצתה בבנין מגורים המעמידה את דייריו בסכנת נפשות. בשונה מעניינו, מדובר היה בשני מקרי הצתה שאותם ביצע הנאשם, כאמור, לבקשת אחר בתמורה לתשלום. מצד שני, מדובר היה באדם צעיר, שנטל אחריות למעשיו והודה בהם.

התובעת הדגישה, כי בעניינו ישנן עבירות נוספות שבהן הורשע הנאשם, מלבד עבירת ההצתה, וכי לו היו מתייחסים לכל אחת מהן בנפרד אזי היה מדובר לגבי כל אחת במתחם שנע בין מספר חודשי מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בפועל. עם זאת, התובעת ביקשה להתייחס לכלל המעשים כאל ארוע אחד מתמשך ולפיכך ביקשה כי בית המשפט יקבע מתחם ענישה כולל בין 4 ל- 7 שנות מאסר, הכולל את כל העבירות, ובהן גם את העבירה של העלבת עובד ציבור.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

6. באת כוח המאשימה טענה כי איננו יודעים מה הוביל את הנאשם לביצוע ההצתה, אך ברי כי התכוון להטיל אימתו על המתלוננת באמצעות היזק לרכושה, תוך אמירת קללות ואיומים ולבסוף בהצתת דירתה. הודגש כי הנאשם שביצע את העבירות, ככל הנראה, תחת השפעת "קלונקס", נמצא בחוות הדעת הפסיכיאטרית כשיר בעת ביצוע המעשים ולא נגרעה יכולתו להבין את מעשיו. עוד טענה התובעת, כי לעבירה בעניינו קדם תכנון - הנאשם רכש את החומר הדליק ואת הבקבוקים, ובכך התעלם מהסכנה שנשקפה למ, לדירתה וליתר דירות המגורים. הנזק לדירתה של מ ולדירות השכנים הוערך בסכום כולל של 200,000 ₪ לכל הפחות (מתוכם 140,000 ₪ עלות הנזק בדירתה של מ). כמו כן, נשרפו כל חפציה של מ, שגם להם היה שווי נכבד, וביניהם גם חפצים בעלי ערך סנטימנטלי, שערכם אינו נמדד בכסף. כמו כן, הדגישה התובעת, כי אף שבסופו של דבר נגרם נזק רק לרכוש, הרי שהפוטנציאל לפגיעה בנפש במקרה דנן הוא גבוה. באשר ליכולתו של הנאשם להבין את המעשה ולהימנע ממנו, טענה התובעת, כי כעולה מהכרעת הדין, בית המשפט התרשם כי מדובר בנאשם מניפולטיבי, שבחר להציג את עצמו כמי שאינו מבין עניין ולעיתים מדבר בצורה שאינה מותאמת למצב. עדותו נמצאה מתחמקת, מניפולטיבית ובנקודות מהותיות רבות - שקרית (הפנתה לפסקה הראשונה בעמוד 20 להכרעת הדין).

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

7. התובעת ציינה כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ולא הביע עליהם כל חרטה. לטענתה, אמנם עומדת לנאשם הזכות לניהול הוכחות והוא אף זוכה מאחד האישומים, אך עם זאת, יש לתת משקל נכבד לעובדה שגרם לכך שאחותו מ תגיע להעיד בניגוד לרצונה, תוך שימוש בצווי הבאה, כשמעמד העדות קשה לה מנשוא והיא אף הופסקה באמצע, זאת כשהוא יודע כי היא אינה חפצה בהפללתו.

התובעת הפנתה לגליון ההרשעות הקודמות של הנאשם. היא טענה, כי מדובר בנאשם שמאסרים קודמים לא הרתיעו אותו ויש חשש ממשי שיחזור ויבצע עבירות. מעשיו של הנאשם בצירוף עברו הפלילי, הכולל עבירות דומות ואף זהות, מראה כי הוא בעל התנהגות רצידיביסטית, שאינו מכבד את החוק ולא מפנים את הלקח.

לעניין המאסרים המותנים, הפנתה התובעת לתיקים נוספים של הנאשם ובהם ת"פ 25097-07-16, שעניינו עבירת איומים ועבירות נוספות, שבו נדון ל-5 חודשי מאסר על תנאי בר הפעלה. כן הפנתה התובעת לת"פ 62381-03-15, שבמסגרתו הורשע בעבירות רכוש, והוטל עליו מאסר על תנאי בן 4 חודשים לבל יבצע עבירת רכוש מסוג עוון. עבירת ההיזק בזדון שבה הורשע בעניינו מפעילה את המאסר המותנה האמור. התובעת הפנתה לסעיף 58 לחוק, הקובע כי הכלל הוא הפעלת מאסרים מותנים במצטבר, למעט אם בית המשפט סבור, מטעמים שירשמו, שהתקופות צריכות להיות חופפות. משכך ביקשה התובעת כי המאסרים המותנים יופעלו במצטבר.

8. לסיכום ביקשה התביעה להטיל ענישה צופה פני עתיד, בנוסף למאסר בפועל ממושך בחלקו הגבוה של מתחם הענישה שהתבקש. כמו כן, לאור הפגיעה הכלכלית הקשה במ, ביקשה התובעת כי ייפסק לה פיצוי בסכום לשיקול דעת בית המשפט, לנוכח מצבו הכלכלי של הנאשם.

טיעוני ההגנה

9. בא כוח הנאשם דחה מכל וכל את עמדת המאשימה וביקש כי בית המשפט יסתפק בהטלת עונש הכולל את ימי מעצרו של הנאשם החל מיום 16.10.17 ועד היום, וכי המאסרים המותנים יופעלו בחופף ובמצטבר. בא כוח הנאשם חלק על מתחם הענישה שהציגה באת כוח המאשימה וביקש לקבוע מתחם מתון ונמוך באופן משמעותי, הנע בין 12 ל-36 חודשים, וזאת ממספר טעמים שיצינו להלן.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

10. הסנגור הסכים עם התובעת כי מדובר באירוע אחד. לעניין תכנון, לא עולה מהכרעת הדין כי מדובר בהצתה מתוכננת. אין כל אינדיקציה לתכנון מוקדם של ההצתה ובית המשפט קבע שהנאשם הגיע לדירה כשהוא מצויד במצית ואז החלה השתלשלות העניינים המתוארת. משכך, הנאשם זכאי להנות מהספק שלפיו יתכן שמדובר באירוע ספונטני, שאינו מתוכנן. הנאשם פעל לבדו, ולא בשיתוף עם אחרים. לעניין הנזק, בא כוח הנאשם הדגיש, כי נקבע מפורשות בהכרעת הדין שהדירה הוצתה רק לאחר שהנאשם ידע שהמתלוננת יצאה מהבית ונעלה מאחוריה את הדלת, קרי: הוא ידע שהוא מצית דירה ריקה. זאת, בניגוד לחלק מהפסיקה שהגישה התובעת. כמו כן, אף שאינו מקל ראש באשר לנזק הרכושי, חשוב לזכור שבעניינו לא נגרמו פגיעות בגוף.

מדיניות הענישה הנוהגת

11. בא כוח הנאשם הפנה לפסיקה התומכת במתחם הענישה שהציע. הוא הפנה לע"פ 7139/13 **צקול נ' מדינת ישראל** [23.1.14], שעניינו עבירות של הצתה והיזק בזדון. שם דובר בנאשם שהצית באמצעות מצת וסדין חדר ששכר בבית שבו התגוררו דיירים נוספים, לאחר שוידא שכל הדיירים שוהים מחוץ למבנה, והחדר נשרף כליל. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין שנתיים ל-4 שנות מאסר ואילו בית המשפט העליון, קבע כי מדובר במתחם החורג לחומרה ממתחם הענישה הראוי וקבע מתחם שנע בין שנה ל-3 שנות מאסר, ועונשו של הנאשם הופחת מ-27 ל-21 חודשי מאסר, כולל הפעלת מאסר על תנאי בן 6 חודשים, בין היתר, על רקע נסיבות חיים קשות ומצב נפשי רעוע. בשונה מעניינו (לקולה), מדובר היה במי שהודה במסגרת הסדר טיעון; הוסכם כי המבנה שבו דובר היה ללא טיח וללא חיבור לחשמל, מים או גז; הנסיבות לימדו שהנאשם ניסה למעשה להזיק לעצמו באותו ארוע; הוסכם שמצבו הנפשי של הנאשם תרם לביצוע מעשיו ולא נגרם כל נזק לבתים אחרים בשכונה.

עוד הגיש הסנגור את ע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל** [8.8.18], שבו נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירת הצתה, והוטלו עליו 24 חודשי מאסר בפועל. מדובר במי שעל רקע סכסוך בין משפחתו למשפחה אחרת, הצית פנצ'רייה שהייתה בסמוך לבית המשפחה האחרת. בעודו שופך את החומר הדליק התעורר אחד מעובדי הפנצ'רייה ויצא לכיוון הנאשם, אך הנאשם הספיק להצית את המקום ונמלט. נגרם נזק לציוד במקום. הצדדים הגיעו באותו מקרה להסדר שכלל רף ענישה עליון, כשהמאשימה הגבילה עצמה ל-24 חודשי מאסר והנאשם חפשי בטיעונו. בית המשפט המחוזי קבע שמתחם העונש ההולם נע בין שנתיים לחמש שנות מאסר, ולנוכח עברו הנקי של הנאשם, גילו הצעיר, הודאתו וחרטתו, חלופי הזמן והמלצת שירות המבחן כי יש להטיל על הנאשם עונש שיקומי, וכן לנוכח ההסכמה העונשית בין הצדדים, גזר את עונשו בתחתית המתחם. בית המשפט העליון אישר הן את המתחם, הן את העונש. מדובר במקרה שהוא קל מעניינו, הן לנוכח נסיבות הארוע והנזק הקל שנגרם, הן לנוכח העובדה שמדובר רק בעבירת הצתה, ללא עבירות נוספות, הן משום שמדובר בנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, הן לנוכח נטילת האחריות והחרטה שהביע הנאשם.

בא כוח הנאשם הפנה לע"פ 8659/13 **אלמליח נ' מדינת ישראל** [14.5.14], שם דובר בנאשם שהצית נגריה באמצעות חומר דליק, תוך תכנון מוקדם וטשטוש הראיות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם בין 15 ל-30 חודשי מאסר וגזר על המערער 18 חודשי מאסר, ובית המשפט העליון הותיר את העונש על כנו, אף כי ציין שהוא נוטה לקולה. בשונה מעניינו (ולקולה), מדובר היה בבית עסק, ריק מאדם, והנזק שנגרם היה בשיעור של כ-3,000 ₪. המערער, שהודה ונטל אחריות למעשיו, נגמל בעבר משימוש בסמים, שמר על ניקיון במשך 23 שנים, ובמשך 30 שנה לא היה לחובתו כל רישום פלילי. הוא החל בתהליך שיקום ושירות המבחן המליץ להטיל עליו עונש שיקומי של של"צ וצו מבחן.

עוד הפנה לת"פ (מחוזי מרכז) 9115-10-16 **מדינת ישראל נ' נוימן** [3.5.18], שעניינו הצתה מתוכננת של בית עסק באמצעות בקבוק עם דלק, תוך גרימת נזקים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה בין שנה לשלוש שנות מאסר בפועל, אך סטה מהמתחם משיקולי שיקום וקבע 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות. עניין זה שונה מעניינו עד מאוד, לקולה. מדובר בארוע שבו נגרם נזק מזערי, בלבד; הצתה של בית עסק ריק מאדם, ולא בסביבת בתי מגורים; הצדדים הגיעו להסדר דינוי והנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות והביע בוושה וחרטה. לנאשם היה עבר פלילי לא מכביד, שהתיישן. נוסף על כך, באותו עניין היה שיקום שהצדיק חריגה מהמתחם, הנאשם נגמל משימוש באלכוהול ותואר כמנהל אורח חיים נורמטיבי.

כמו כן, הפנה בא כוח הנאשם לע"פ 4761/15 **ג'ורבאן נ' מדינת ישראל** [23.11.15], אלא שאיני מוצאת כי ניתן להקיש ממנו בשום צורה לעניינו. כך גם הפנה לע"פ 7045/12 **אלטנאי נ' מדינת ישראל** [13.3.13], שעניינו הצתת כלי רכב בנסיבות שונות מאוד מעניינו, ועל כן גם הוא פחות מתאים להשוואה.

עוד הפנה בא כוח הנאשם לפסיקה של מותב זה בת"פ (מחוזי מרכז) 32574-08-17 **מדינת ישראל נ' קבועה** [13.5.18], בעניין נאשם שהצית שדה באמצעות מצית יחד עם קטין. בית משפט זה קבע מתחם ענישה שנע בין שנה לשלוש שנות מאסר בפועל והשית על הנאשם 14 חודשים מאסר בפועל. בא כוח הנאשם טען כי אף אם בית המשפט יחליט לאבחן את עניינו לחומרה, עוד רחוקה הדרך בהתייחס למתחם שהציעה המדינה של 4 עד 7 שנות מאסר. לטעמי, לא ניתן להשוות בשום אופן בין המקרים, כאשר שם דובר בהצתת שדה קוצים על ידי צעיר, מעט לאחר גיל בגירות, שבו לא נגרם כל נזק.

לנוכח האמור לעיל, ביקש ב"כ הנאשם לאמץ את המתחם שהציע או לחילופין לקבוע מתחם מתון בהרבה מזה לו עתרה באת כוח המאשימה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

12. הסנגור טען כי יש למקם את הנאשם בתחתית כל מתחם שייקבע, וזאת מן הנימוקים הבאים: אין לתת משקל לניהול ההוכחות בתיק, משום שאין מדובר בניהול סרק. הנאשם נלחם על חפותו ובית המשפט אף זיכה אותו מהאישום הראשון שיוחס לו, ומהעבירות החמורות ביותר שיוחסו לו באישום השני כולל פגיעה של המתלוננת, התפרצות לדירתה והחמור מכל, ניסיון להציתה. לנוכח זאת, אין ממש בטיעון כי המתלוננת הגיעה להעיד לחינם. עוד ביקש בא כוח הנאשם לתת משקל לעמדתה של המתלוננת, שהביעה דאגתה לאחיה הנאשם והתחננה לרחמי בית המשפט.

לעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם מסר בא כוחו, כי הוא רווק, יליד 1965, שחוזה נסיבות חיים קשות. ב-2016 נפטר אחד מאחיו מסיבוכי התמכרות לסמים. מצבו של הנאשם מכל הבחינות - כלכלית, נפשית ופיזית - הוא בכי רע. נטען, כי בית המשפט יכול להתרשם שמדובר באדם דל, המנסה בכל כוחותיו לחזור למוטב ולנהל אורח חיים נורמטיבי, ללא הצלחה יתרה. נטען כי לא בכדי נשלח הנאשם בעת ניהול המשפט לחוו"ד פסיכיאטרית של הפסיכיאטר המחוזי. הסנגור טען, כי הלקח נלמד וביקש כי חרף עברו הפלילי של הנאשם, שריצה מאסרים ממושכים, ייתן לו בית המשפט פתח של תקווה לסיים את המאסר, להשתקם, להיגמל ולחזור למוטב. נטען, כי אימוץ עמדת המדינה בהטלת עונש מאסר ממושך וארוך יחמיר את מצבו.

ההגנה ביקשה להימנע מהטלת פיצוי כספי על הנאשם, שכן מדובר במי שנתמך על ידי המוסד לביטוח לאומי, מצבו הכלכלי קשה והוא נעדר כל תמיכה כלכלית חיצונית. עוד טען, כי יש להתחשב בכך שהנאשם שוהה כ-17 חודשים בסטטוס של עצור עד תום ההליכים, קרי: בתנאים קשים ומחמירים יותר מאשר של אסיר מן המניין.

13. לסיכום, לנוכח כל האמור לעיל, ביקש הסנגור לאמץ את עמדת ההגנה, להסתפק בתקופת מעצרו הארוכה ביותר של הנאשם עד כה, בענישה צופה פני עתיד ובחתימה על התחייבות כספית, ללא הטלת עיצום כספי כלשהו.

דבר הנאשם

14. הנאשם בדברו האחרון מסר כי הוא מתקשה "להסתדר בחיים" וכי הוא יתום מאב ואם וכי מרבית חייו, מגיל 13 ואילך, הוא מרצה תקופות מאסר בכלא. עוד ציין, כי לאחר שהשתחרר מתקופת מאסר ארוכה, לא הצליח להשתלב בחברה ונעזר באחותו, שלדבריו קיבלה אותו אליה באהבה. הנאשם מסר כי הוא חולה במחלת הפטיטיס וכי הוא אינו מקבל את הטיפול הרפואי היקר הדרוש לו. עוד הלן הנאשם על תנאי מעצרו, שבהם הוא סגור בתא כ-23 שעות ביום. הנאשם טען, כי מצבו הרפואי בכי רע וכי הוא סובל, ולאחרונה החל לקבל טיפול תרופתי נגד "קריזים", בעקבות התמכרותו לסמים ולטענתו "השתנה לטובה". עוד אמר הנאשם לבית המשפט "מה אני אגיד לך, שאני מבקש רחמים? מה נשאר לי לחיות? עוד כמה זמן?".

הנאשם אף החל לטעון כנגד הרשעתו וטען כי העד שהעיד נגדו "לקחו אותו בכוח ואמרו לו להגיד שאני אמרתי 'אני

אהרג אותך אני אשורף אותך", ובעקבות הערת בית המשפט כי אמירותיו עלולות לקלקל את סיכויי שבית המשפט יתחשב בו, חדל מטענותיו לעניין הרשעתו בדין.

הנאשם אמר כי הוא "מבקש צ'אנס" וחזר על כך שאיש לא מתחשב בו. בית המשפט פנה לנאשם מספר פעמים בניסיון לברר עמו כיצד לדעתו הוא יכול לסייע לעצמו וכיצד ניתן לדעתו לסייע לו. באחת הפעמים השיב הנאשם: "אני שומע את שאלת בית המשפט איך אפשר לעזור לי שאני סובל ואני משיב - לשלוח אותי לבית חולים". בהמשך, נשאל הנאשם באשר לאפשרות להתחיל הליך שיקומי ולקבל טיפול גמילה בכלא: "אני שומע את שאלת בית המשפט, איך אפשר לעזור לי בדרך אחרת שאני יכול לחשוב עליה, משהו מעשי, אני שואל כמו מה? אני אומר שאין כזה טיפול בכלא. לשאלת בית המשפט למה אני אומר ככה - אני משיב כי ביקשתי להשתלב בטיפול גמילה בכלא גם מאה פעם, ביקשתי שיתנו שעה אחת טיול". יצוין, כי במהלך דברו האחרון, בני משפחתו של הנאשם שנכחו באולם קראו לו מספר פעמים בקריאות ביניים להביע חרטה על מעשיו, אך גם אז הנאשם לא אמר דברי חרטה כלשהם.

דין והכרעה

15. אירוע אחד או מספר אירועים? תחילה יש לקבוע, בהתאם לדרישת סעיף 40ג לחוק, האם העבירות שבהן הורשע הנאשם מהוות כמה עבירות במסגרת אירוע אחד, או שמא מדובר בכמה עבירות באירועים נפרדים, ובהמשך לכך, יוחלט האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד כולל או שמא מתחם לכל אירוע בנפרד. הצדדים היו תמימי דעים שמדובר באירוע אחד לכל המעשים והעבירות, אך איני שותפה לעמדתם. סבורני, שכל **העבירות הקשורות באירוע ההצתה** (הצתה, תקיפה, איומים והיזק לרכוש) מהוות אירוע אחד, אך **האירוע שבו העליב הנאשם את השוטר בתחנת המשטרה**, הוא אירוע נפרד. אף שהעבירות הקשורות באירוע ההצתה ואירוע העלבת השוטר בוצעו ברצף, בתוך פרק זמן קצר, הן לא חלק ממסכת עבריינית אחת ואין ביניהן קשר ענייני הדוק (בלשון ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [29.10.14]). הן בוצעו כלפי אנשים שונים, במקומות שונים, והעבירה המאוחרת לא היתה חלק ממה שקדם לה ואף לא נועדה כדי לאפשר התחמקות מהעבירות הקודמות. לעניין ההתייחסות למספר האירועים כשיש ריבוי קורבנות ראו ע"פ 2454/18 **שיינברג נ' מדינת ישראל** [2.1.18, תוקן 6.1.18] [עניין **שיינברג**], מפי כבוד הש' שטיין בפסקאות 5 - 6 לפסק דינו, ולעניין מבחני עזר נוספים שיכולים לסייע בקביעה אם מדובר באירוע אחד או יותר ראו ע"פ 261/15 **דלאל נ' מדינת ישראל** [3.9.15], פסקאות 22 - 26 לפסק דינו של כבוד השופט סולברג.

חרף האמור, בכוונתי לגזור עונש כולל בגין שני האירועים, בשים לב לחומרת אירוע ההצתה והענישה הנוהגת במקרים דומים, מצד אחד, ובשים לב לענישה הקלה, יחסית, הנוהגת במקרים של העלבת עובד ציבור, בנסיבות דומות לאלה שכאן, מצד שני. מאחר שכך, ממילא אין חשיבות רבה במקרה זה לקביעתי שמדובר בשני אירועים (ראו עניין **שיינברג**, פסקה 20 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן).

16. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם במסגרת **אירוע ההצתה** הם ביטחון הפרט והציבור, שמירה על בריאות הציבור וחיייו, וכן זכות הקניין והגנה על הרכוש. העבירה של **העלבת עובד ציבור** פוגעת ביכולתו של עובד הציבור למלא את תפקידו כראוי ופוגעת בדמותו ותדמיתו של השירות הציבורי, וכפועל יוצא - באמון הציבור בו ובעובדיו (רע"פ 5991/13 **סגל נ' מדינת ישראל** [2.11.17] [עניין **סגל**], פסקה 19 לפסק דינה של כבוד הנשיאה (בדימ') נאור).

17. בתי המשפט חזרו והדגישו בפסיקתם כי עבירת ההצתה טומנת בחובה חומרה מובהקת, משום שהיא יוצרת סכנה ממשית לפגיעה בנפש וברכוש, בשל פוטנציאל התפשטות האש. כך, לאחרונה, בעניין **ע"פ 2249/18 הנ"ל**, נאמר: "בית משפט זה הדגיש לא אחת כי עבירת ההצתה הינה עבירה חמורה במיוחד. זאת, הן בשל הסיכון הגלום בהצתה עצמה, והן בשל העובדה שלא ניתן לשלוט בתוצאותיה (ראו למשל ע"פ 4036/13 **מובארכ אמארה נ' מדינת ישראל** (5.10.2014))" (פסקה 22). עוד נאמר:

"בית משפט זה עמד לא אחת על כך שעבירת ההצתה היא 'מהחמורות שבספר החוקים', בהינתן 'הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם [...] ראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה' (דברי חברי השופט **י' דנציגר**, ב-ע"פ 1414/15 **מדינת ישראל נ' פדר**, בפסקה 9 (15.4.2015)). בתוך כך נקבע כי נדרשת ענישה מרתיעה בגין עבירה זו, בשים לב לנסיבות הפרטניות של כל מקרה ובהם קיומו של תכנון מוקדם; פוטנציאל הסיכון הגלום במעשה ההצתה, לחיי אדם, לרכוש ולסביבה; ותוצאות המעשה (ראו למשל, ע"פ 8125/15 **פרוקופנקו נ' מדינת ישראל**, בפסקה 5 (19.4.2016); ע"פ 5960/13 **מדינת ישראל נ' עון**, בפסקה 9 (23.4.2014))."

(ע"פ 5065/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** [22.12.16] [עניין ע"פ 5065/16], פסקה 10)

עם זאת, מדרג הענישה אינו אחיד והוא משתנה בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של כל מקרה, כפי שנאמר בע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** [7.3.17], פסקה 9:

"רף הענישה הנוהג בעבירות ההצתה אינו אחיד, והוא מהווה ביטוי לשקלול של תוצאות המעשה, פוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש הגלום במעשה, התכנון המוקדם, ועברו הפלילי של מבצע העבירה במקרה הקונקרטי".

באשר לעבירה של העלבת עובד ציבור, בית המשפט העליון ציין בעניין **סגל**: "אווירה משתלחת בעובדי ציבור עלולה לזרוע זרעי הרס באמון שנותן הציבור בשירות הציבורי - עד כדי פגיעה של ממש בשלטון החוק ובמשטר הדמוקרטי" (פסקה 2 לפסק דינה של כבוד השופטת ברון). ראו גם רע"פ 5579/10 **קריה נ' מדינת ישראל** [2.8.10].

בענייננו מידת הפגיעה בערכים המוגנים בארועים הקשורים בהצתה היא גבוהה, הן לנוכח מיהות הקורבן - בת משפחה, נכה, קשת יום, הנעזרת בכיסא גלגלים כדי לנוע, שנאלצה לנוס בזחילה מביתה מאימת הנאשם, הן לנוכח הנזק הממשי המשמעותי שנגרם בפועל לדירתה, דירת עמידר ולכלל רכושה וכן לרכוש שכניה. אשר לעבירה של העלבת עובד ציבור, מידת הפגיעה בענייננו היא נמוכה. האמירה היא אמנם אישית ופוגענית, ונעשתה במקום פומבי, אך היא בבחינת אמירה יחידה, והביטויים הפוגעניים אינם ברף מאוד חמור.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

18. במקרה שלפנינו, אין מקום לדבר על **תכנון מוקדם** עובר לביצוע העבירות. הוכח כי הנאשם הגיע לדירתה של מ כשהוא מצויד במצית, אך מאחר שעסקין באדם הנוהג לעשן, לא ניתן להסיק מכך דבר. לא הוכח באופן ברור מאין הגיע החומר הדליק שבו עשה הנאשם שימוש בעת ביצוע ההצתה, ועל כן לא קבעתי דבר בעניין זה.

הנזק הפוטנציאלי במקרי הצתה הוא גדול, ככלל, וכאשר מדובר בהצתה בתוך בנין מגורים, שבו מספר דירות, על אחת כמה וכמה. כך, ביתר שאת, כאשר ההצתה מבוצעת בשעה שמרבית הדיירים בביתהם (כאן: סמוך לפני חצות). קיים סיכון גבוה להתלקחות האש בדירות הסמוכות, כפי שאכן אירע בענייננו, וכן קיים סיכון רב לפגיעה בנפש של מי מדיירי הבנין. אוסיף, כי הנאשם אומנם ידע בשעת ההצתה שאחותו מ יצאה אל מחוץ לדירה, אך הוא יכול היה להניח שבמצבה הפיזי המוגבל לא הספיקה להתרחק מהמקום והיא עודנה בסיכון להיפגע מהשריפה. יותר מכך: קבעתי בהכרעת הדין, שכאשר צעק הנאשם מתוך הדירה למ שתפתח את הדלת, היא השיבה לו שהיא תזמין משטרה, כלומר הנאשם ידע שמ נמצאת בצידה השני של הדלת. נוסף על כך, בשעת לילה זו, ברור לכל, וגם לנאשם, שהדירות הסמוכות מאוישות וגם דייריהן עלולים להיפגע מהאש, שכאמור - אין לצפות את תוצאות התפשטותה.

אשר ל**נזק הקונקרטי**, למרבה המזל מעשיו של הנאשם לא הביאו לפגיעות בנפש, אך אין להקל ראש בנזקים הכבדים שגרמו לרכושם של מ ולשכניה. קבעתי בהכרעת הדין כי הנזק לדירתה של מ, דירת עמידר, שנשרפה כליל, על תכולתה, נאמד בכ-140 אלף ₪. אשר לנזק לחפציה של מ: הערכתי כי מדובר לכל הפחות בכמה עשרות אלפי שקלים. אשר לדירת השכנים, קבעתי כי אף אם נוריד 10% מהסכום המופיע בטיטוט המפרט מטעם עמידר, עדיין מדובר בנזק בשיעור של כ-70,000 ₪. בסיכומי של דבר, קבעתי כי הוכח כי נגרם, לכל הפחות, נזק של 200,000 ₪, כתוצאה מהשריפה (ראו עמוד 41 להכרעת הדין). הנזק החמור לדירתה של מ אף אילץ אותה ללון ברחוב, כשהיא חסרת כל, עד שהוסדר לה מקום לינה בהוסטל.

מטבע הדברים, הנאשם, שמכחיש את ביצוע העבירות, לא סיפק הסבר באשר ל**סיבות שהביאו אותו לביצועה**. הוא הכחיש כל מעורבות בהצתה השריפה וטען כי היה באותה עת תחת השפעת "קלונקס" וישן בשעה שהיא פרצה. כפי שניתן ללמוד מהכרעת הדין, עדותו של הנאשם הייתה בלתי אמינה, מתחמקת, לא עניינית וקשה היה להבין ממנה מה הביאו לנהוג כפי שנהג. כמו כן, התרשמתי מנאשם מניפולטיבי, שבחר מעת לעת, לפי נוחותו, להציג עצמו כמי שאינו מבין עניין ולעיתים אף דיבר בצורה שאינה מותאמת למצב. יודגש, כי בחוות דעת פסיכיאטרית נמצא הנאשם כשיר בעת ביצוע המעשים ולא נגרעה יכולתו להבין את מעשיו. מהתנהלותו של הנאשם באירוע, כפי שהוכחה לפניי, עולה כי פעל כדי להטיל את אימתו על אחותו, באמצעות איומים עליה, הכאתה בגבה באמצעות בקבוק ולבסוף בהצתת דירתה, מייד לאחר שנסה ממנה באימה. כל אותה עת הנאשם לא חמל על אחותו הנכה, המוגבלת בתנועתה, והביא במעשיו לנזקים כבדים.

מדיניות הענישה הנוהגת

19. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, בדגש על עבירת ההצתה, שהיא העבירה המרכזית והחמורה בענייננו, מלמדת כי במקרים דומים קיים טווח ענישה רחב, בהתאם לנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה. ככלל, סקירת הפסיקה מלמדת על גישה מחמירה שבמסגרתה מושתים עונשי מאסר בפועל, באופן המבטא שיקולי גמול והרתעת הרבים. התייחסתי לעיל, בנוגע לכל פסק דין שהובא על ידי הצדדים, להבדלים רלוונטיים בינם לבין ענייננו, ככל שהיו כאלה. אתייחס למספר פסקי דין נוספים, שניתן לטעמי ללמוד מהם לענייננו, בשינויים המחויבים:

עבירת ההצתה

בעניין ע"פ 5065/16 סקר בית המשפט העליון פסיקה בעבירת ההצתה וציין: "ראו למשל, ע"פ 4036/13 **אמארה נ' מדינת ישראל** (5.10.2014), שבו נגזר עונש של 8 שנות מאסר בגין הצתת משרד, תוך פגיעה מכוונת באדם ששהה בו;

ע"פ 60/12 **עמר נ' מדינת ישראל** (7.11.2012), שבו הוטל עונש של 4 שנות מאסר בגין הצתת בית עסק, ללא נפגעים; ע"פ 10221/06 **ג'ורן נ' מדינת ישראל** (17.1.2008), שבו הוטל עונש של 7 שנות מאסר בגין הצתת בית עסק שכתוצאה ממנו נפגעו בני משפחה המתגוררת בשכנות לו" (פסקה 11 לפסק הדין).

בע"פ 1951/14 **מקונן נ' מדינת ישראל** [15.2.15], דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירת הצתה. הנאשם, אשר נפגע מדבריו של המתלונן, מילא דלק בשני בקבוקי פלסטיק ריקים ושפך אותם אל תוך חנותו של המתלונן, הממוקמת בשכונת מגורים, הצית את הדלק באמצעות מצית ועזב את המקום בעוד החנות עולה בלהבות. הנאשם צעיר נעדר עבר פלילי, אשר ביצע את העבירה בהיותו בגילופין. הוא לקח אחריות חלקית על מעשיו. נקבע מתחם עונש שבין שנתיים וחצי לארבע וחצי שנות מאסר בפועל. הנאשם נידון ל-30 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 907/14 **רחמים נ' מדינת ישראל** [18.11.14], מדובר בנאשם שהצית עם אדם נוסף את רכבה של המתלוננת, אישה בת 75, בעקבות ויכוח קודם. הוא הורשע בעבירות של הצתה וקשירת קשר לפשע, ונידון ל-30 חודשי מאסר והפעלת מאסר על תנאי בן 6 חודשים במצטבר, כשהמתחם שנקבע נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר. ערעור הנאשם נדחה בקביעה כי העונש שנגזר משקף באופן ראוי את חומרת המעשים ואת מכלול הנסיבות הקונקרטיות, וביניהן עברו הפלילי. מדובר במקרה קל משמעותית מעניינו.

העלבת עובד ציבור

ברע"פ 462/18 **יוסף נ' מדינת ישראל** [21.5.18] נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דין מחוזי, שבגדרו נדחה ערעורו של הנאשם על הכרעת דינו ועל גזר דינו של בית משפט השלום, שבגדרו הורשע בעבירה של העלבת עובד ציבור. הנאשם, עו"ד במקצועו, קילל וגידף תובע משטרתי בנוכחות קהל רב, שכלל עורכי דין ונאשמים שהיו בבית המשפט. נדחתה עתירת הנאשם לבטל את הרשעתו, והוטל עליו עונש של מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים, קנס בסך 20,000 ₪ ופיצוי בסך 10,000 למתלונן.

ברע"פ 591/15 **חביבי נ' מדינת ישראל** [8.2.15] דובר בנאשם שהורשע בהעלבת עובד ציבור, לאחר שתלה במתחם הבורסה ברמת גן שתי מודעות בגנותה של עובדת סעד שטיפלה בבני משפחתו בעבר הרחוק. באחת המודעות נכללה תמונתה של עובדת הסעד, והיא תוארה כ"חולת נפש, עבריינית ופושעת סדיסטית", "שטן", "יותר גרועים מהנאצים", ועוד חרפות וגידופים שהופנו כלפיה. הוטל עליו עונש של 5 חודשי מאסר על תנאי. בבית המשפט העליון נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שדחה ערעור על בית משפט השלום.

19. **לסיכום**, לאחר עיון בפסקי הדין הרלוונטיים שהציגו הצדדים, ולאחר עיון בפסיקה נוספת שאליה התייחסתי, אני קובעת שמתחם העונש ההולם לגבי ארוע ההצתה, בפרט בהתחשב במכלול העבירות שנעברו במסגרתו, נע בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל. עוד אני קובעת, שמתחם העונש ההולם לארוע העלבת עובד הציבור נע בין ענישה צופה פני עתיד, למאסר קצר, בן חודשים ספורים, שיכול להנשא בעבודות שירות. כפי שציינתי בסעיף 15 לעיל, אגזור עונש כולל בגין שני הארועים.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

20. אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, אין חולק כי **נסיבותיו האישיות של הנאשם** מורכבות. הנאשם גדל בתנאים לא קלים והחל לשאת מאסרים כבר בגיל צעיר. הוא התמכר לסמים ומצוי לדבריו במצב בריאותי לא קל, בשל מחלת ההפטיטיס שבה לקה ואף מצבו הנפשי והכלכלי אינו שפיר. אציין, כי טענותיו אלה לא לוו במסמכים או ראיות כלשהן, אך ניתן היה להתרשם ממצבו במהלך הדיונים בבית המשפט. לקולה אקח בחשבון גם את העובדה שמזה 15 חודשים, הנאשם נתון בתנאי מעצר, שהם תנאים קשים יותר מתנאי מאסר.

לצד זאת, יש לקחת בחשבון, כשיקול משמעותי לחומרה, כי עניין לנו בנאשם בעל **עבר פלילי מכביד ביותר**, הכולל, בין היתר, הרשעות בעבירות רכוש ובעבירות אלימות. בגין הרשעותיו נשא הנאשם במאסרים המצטברים לכ-30 שנים. משיחה עימו במהלך הטיעונים לעונש, וגם מדברים שעלו במהלך הדיונים נראה, שהסתבכויותיו החוזרות ונשנות קשורות קשר הדוק להתמכרותו. דא עקא, שהנאשם אינו עושה את המאמץ הדרוש כדי לקבל טיפול ולנסות להגמל. לא בכדי ציטטתי לעיל דברים שאמר בטיעונים לעונש. נסיונות לגרום לו להבין שעליו לקחת עצמו בידיים ולהרתם לטיפול גמילה הניבו את התשובה הבאה: "אין כזה טיפול בכלל. לשאלת בית המשפט למה אני אומר ככה - אני משיב כי ביקשתי להשתלב בטיפול גמילה בכלל גם מאה פעם, ביקשתי שיתנו שעה אחת טיול". ניכר, שהנאשם עסוק בניסיון לשפר תנאי כליאתו ולקצר מאסרו, ואין לו כל תובנה או פניות נפשית ורגשית לטפל בהתמכרותו ובקשייו. בהקשר זה, יש לתת את הדעת גם לעובדה, כי הנאשם שב לסורו, וביצע אותן עבירות, אף שריחפו מעל לראשו עונשי מאסר מותנים. ואם לא די בכך, דומה כי הפעם עלו מעשי הנאשם בדרגת החומרה, באופן לא מבוטל.

עוד יאמר, כי הנאשם **לא לוקח אחריות על מעשיו, לא מביע חרטה** וגם בטיעוניו לעונש ניסה להתווכח עם ההרשעה ולהטיל דופי בעדים. מובן שניהול המשפט, שאף הוביל לזיכויו מחלק חשוב באישומים שיוחסו לו, אינו נזקף לחובתו. עם זאת, אי ההפנמה לאחר ההרשעה, ואי נטילת האחריות, מובילים לכך שלא ניתן לבוא לקראתו בגזירת העונש, כמקובל כאשר אדם לוקח אחריות ומביע חרטה. הנאשם אפילו לא מצא בליבו להביע חמלה על המצב העגום שאליו נקלעה אחותו מ כתוצאה ממעשיו, לא כל שכן להציע לפצותה. נהפוך הוא: פעמים במהלך המשפט נראה היה כי הנאשם לועג לה, ועל כך אף הערתי לו (ראו בהכרעת הדין, פסקה 14, בעמוד 13 ובעמוד 19, תוך הפניה ל-פ/175, 27 ואילך). לנוכח כל אלה, ובהינתן דפוסי התנהגותו העבריינית של הנאשם, קיים סיכון ממשי להישנות עבירות בעתיד ומשכך גדל הצורך בהרתעתו האישית, וזאת לצד הרתעת הרבים, שגם היא שיקול חשוב במקרים חמורים כגון זה.

לנוכח המפורט לעיל, אין מנוס מלמקם את הנאשם בתוך המחצית העליונה של רף הענישה.

המאסרים המותנים

21. סעיפים 55(א) ו-56(א) לחוק מתייחסים להפעלת עונש מאסר מותנה שהוטל בהליך קודם, וההלכות בעניין זה ידועות: על בית המשפט להורות על הפעלת מאסר מותנה שהוא בר הפעלה, אלא אם שוכנע, מטעמים שיירשמו, שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי. סעיף 58 לחוק קובע כי הכלל בהפעלת מאסר מותנה הוא שזה יינשא במצטבר למאסר שמוטל בגין ההרשעה החדשה, זולת אם הורה בית המשפט, מטעמים שיירשמו, על חפיפה חלקית, או מלאה. בית המשפט רשאי לסטות מן הכלל של ברירת המחלל בסעיף 58 לחוק, ולהורות על חפיפת של תקופות המאסר, אם מצא שהאיזון "בין האינטרס החברתי במיציא הדין לבין האינטרס האנושי" נוטה לטובת הליכה לקראת הנאשם (ע"פ 3503/01 **תפאל נ' מדינת ישראל** פ"ד נח(1) 865, 872 (2003), מפי הנשיא ברק (כתוארו אז), כפי שצוטט על ידי כבוד המשנה לנשיאה (כתוארו אז), השופט רובינשטיין, בע"פ 8265/13 **מלכיאל נ' מדינת ישראל** [10.3.16] [עניין **מלכיאל**], פסקה נח). עוד נקבע בעניין **מלכיאל**: "במסגרת השיקולים על בית המשפט ליתן

דעתו לתכליתו ההרתעתית של סעיף 58, וכנגזרת מכך, לבחון את טיב העבירה שלפניו וזיקתה לעונש הנצבר, באופן אשר יטה את הכף לטובת מיצוי דינו של הנאשם על פני נקיטת מידת חסד עמו ככל שקיימת זיקה הדוקה בין העבירה הנוכחית לעבירה שבגינה נצבר העונש". באותו מקרה החליט בית המשפט העליון לחפוף חלק מהעונש המותנה, מאחר שהמערער, במהלך הערעור, "הכיר באחריותו לעבירות, הגם שבאופן חלקי, והביע נכונות (הטעונה הוכחה) לתשלום הפיצוי שהושת עליו, דבר שייבחן בעתיד; וכיון שעברו הפלילי של המערער אינו מכביד; ומאחר שעל המערער הוטל עונש גבוה במקרה הנוכחי - עשר שנות מאסר". ובע"פ 2336/16 **מזראיב נ' מדינת ישראל** [14.12.17], פסקה 32 נאמר:

"בעניינינו, לא נמצאו טעמים המצדיקים השתת העונשים באופן חופף, כחריג לכלל של הצטברות עונשים. אדרבה, נוכח עברו הפלילי של המערער והעובדה שלא בחל מלשוב לסורו בחלופ זמן מועט ביותר, חרף המאסרים המותנים אשר הוטלו עליו בגין ביצוע מעשים דומים בעבר אשר כשלו מלהרתיעו, נוטה הכף בבירור לכיוון ברירת המחדל של צבירת עונשים על פני החלתם באופן חופף (ראו למשל: ע"פ 1880/14 **עמאש נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (19.11.2014)). זאת גם נוכח העובדה שעונש המאסר על תנאי שנגזר על המערער לא מילא, וזאת בלשון המעטה, את תכליתו ההרתעתית".

דומה שגם במקרה שלפנינו ניתן לומר דברים דומים. אם בכל זאת מצאתי טעם לחפיפה מסוימת של עונשי המאסר המותנים שהוטלו על הנאשם בתיקים קודמים, שבהם ביצע עבירות דומות, הרי שזה על מנת לתת לו תקווה מסוימת ותמריץ לנסות "לקחת עצמו בידים" ולהתחיל בטיפול גמילה, כדי שאולי הפעם יהא זה מאסרו האחרון.

הרכיב הכספי

22. לעבירות שביצע הנאשם היבט דומיננטי של גרימת נזק רכוש. עם זאת, הנאשם נעדר יכולת כלכלית ממשית, בין היתר לנוכח המצאותו במהלך מרבית חייו הבוגרים בכלא. משכך, לא אטיל עליו קנס, אך אטיל עליו פיצוי, ולו סמלי, שאותו עליו לשלם לאחותו מ בגין הנזקים שגרם לרכושה.

סיכום

23. על יסוד כלל השיקולים שמניתי לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן 58 חודשים, בניכוי ימי מעצרו;

אני מפעילה את המאסר המותנה שהוטל על הנאשם ביום 8.3.17, במסגרת ת"פ (שלום נתניה) 25097-07-16, בן 5 חודשים, בגין ביצוע עבירת איומים, ואת המאסר המותנה שהוטל עליו ביום 24.9.15, במסגרת ת"פ (שלום נתניה) 62381-03-15, בן 4 חודשים, בגין עבירת ההיזק בזדון. המאסרים המותנים יוטלו בחופף ובמצטבר זה לזה, באופן שלעונש שהוטל בגין תיק זה יתווספו 6 חודשים.

סך הכל יישא הנאשם עונש מאסר בן 64 חודשים, בניכוי ימי מעצרו.

ב. מאסר בן 8 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע, מסוג פשע;

מאסר בן 4 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת רכוש מסוג עוון, או עבירה אחרת שבה הורשע מסוג עוון;

ג. פיצוי למתלוננת, מ ח קפויה, בסך 3,000 ₪, שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.5.19 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי תשלום שני תשלומים יעמיד את כל יתרת הפיצוי לפירעון מיידי. הכסף יופקד במזכירות בית המשפט ויועבר למתלוננת בהתאם לפרטים שתמסור ב"כ המאשימה למזכירות.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י"א אדר ב' תשע"ט, 18 מרץ 2019, בנוכחות הצדדים.